

Н.М. Федоренко, ст. викл. (*ХДУХТ, Харків*)

ФОРМУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Сьогодні перед вищою освітою постають завдання, пов'язані з новими умовами соціалізації, у тому числі оновлення компетентностей фахівців, які мають швидко адаптуватися до сучасних соціально-економічних умов, гнучко реагувати на запити суспільства, швидко орієнтуватися в ситуації, приймати самостійні рішення, формувати потребу в постійному оновленні знань і самовдосконаленні, розвивати культуру міжособистісного спілкування тощо.

Європейський парламент і Рада Європейського Союзу 17 січня 2018 року схвалили Рамкову програму оновлених ключових компетентностей для навчання протягом життя, згідно якої ключовими є такі навички, як критичне, аналітичне мислення, вирішення проблем, прийняття ініціативи, наполегливість, творчість, робота в команді, мобільне й успішне прийняття рішень, саморегуляція, стійкість, емпатія. Їх наявність забезпечує кожній людині право на якісну та інклюзивну освіту, своєчасну та індивідуальну допомогу для підвищення рівня зайнятості або перспективи самозайнятості.

Однією з ключових компетентностей, затверджених цим документом, є підприємницька – особливий вид компетентності, що передбачає здатність фахівця перетворювати ідеї на дії. Вона визначає певну модель поведінки, яка забезпечує успішне розв'язання бізнес-завдань, досягнення високих результатів, а також включає високу соціальну та особистісну відповідальність; здатність домовлятися; уміння налагоджувати зв'язки; здатність діяти в умовах невизначеності; здатність до командної роботи; орієнтацію в актуальних тенденціях ринку; здатність до соціального партнерства, гнучкість діяльності фахівця у ринковому середовищі.

Формування підприємницької компетентності майбутнього фахівця слід розглядати як складний, суперечливий і багатоступінний процес. Кожен з етапів цього процесу (підприємницькі знання – підприємницьке мислення – підприємницька свідомість – підприємницька поведінка) відповідає певному рівню формування підприємницької компетентності, ґрунтується на попередньому і готує основу для наступного за сприяння інтеграції навчальних дисциплін та застосування різноманітних організаційних форм та методів аудиторної та позааудиторної роботи.

Розуміння професійної підготовки як процесу особистісного розвитку та оволодіння досвідом майбутньої предметної діяльності дозволяє визначити компетентного фахівця як такого, що спрямований у майбутнє, зорієнтований на самоосвіту і самовдосконалення. Прискорення науково-технологічного розвитку збільшує кількість інформації, що надходить, змінює технології, матеріали, принципи та форми організації виробництва. Виникає необхідність слідкувати за цим оновленням та постійно підвищувати свій професійний рівень. Вирішення цієї проблеми лежить у площині дистанційної освіти.

Такий спосіб організації навчального процесу має низку переваг: навчальний матеріал доступний у зручний для здобувача освіти час; можливість навчатися з урахуванням індивідуальних можливостей; повертатись до навчального матеріалу необмежену кількість разів; електронний спосіб отримання навчальної інформації, що найбільш приваблює сучасну молодь; додаткові можливості для викладача підвищити зацікавленість студентів до навчання.

Проте система дистанційного навчання має і певні недоліки:

- для успішної корекції навчання та адекватного оцінювання важливо мати безпосередній контакт із здобувачем;

- неможливість перевірити, чи саме та людина працює, виконує завдання чи це робить хтось інший. Тому остаточний контроль якості знань проводиться на очній сесії;

- не у всіх населених пунктах є можливість доступу до мережі інтернет-зв'язку;

- втрачається безпосередній контакт між викладачем та студентом;

- при тривалому дистанційному навчанні студент перестає правильно формулювати свої думки, висловлюватись та проводити дискусійне обговорення.

Така форма навчання потребує свідомого і мотивованого підходу до отримання освіти, особливої самоорганізованості та вміння розраховувати свій час.

Поширення дистанційної освіти – важливий механізм інформатизації й інтелектуалізації суспільства, виховання різнобічно розвиненої особистості, подолання нерівності в системі освіти. Значний інформаційний ресурс, реалізований у дистанційній освіті новітніми технологіями, забезпечує інноваційний розвиток освіти й суспільства в цілому.